

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1710

14. Dies Maii. Ira voluntarius dæmon, optata infania, mentis est defectio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45477

iacrarium; quomodo igitur tam es abjecti animi, ut
 perindè ac si pastui, & abdomini esses natus, de stro-
 macho tuo facias manticam, & mortuorum pecu-
 dum veluti tumbam? O animam eadariferam, in cu-
 jus corpore, veluti in mortuali urna sepeliuntur tor-
 tallium, piscium, & pecudum cadavera! Adam vic-
 lato jejunio statim denuntiatus est reus mortis; co-
 pitque tunc esse mortalis. Tu indies sis magis magis-
 que mortalis, dum saginaris mortibus, & avidè nu-
 triris animalibus mortuis, quæ in te humantur. Undè
 ubi ventris est ingluvies, illic mentis est illuvies. Si
 multum bibis, non diu eris in vivis. Ut Pharao periit
 in rubro freto, sic multorum ratio in rubro vino.
 Quapropter insanit suprà modum, qui bibit ultra
 modum. Undè qui cupit diu vivere, timet citò mori.
 Poëtæ monenti gerat morem.

*Parcus vescendo, parcissimus esto bibendo.
 Sanior esse potes, si cum moderamine potes.*

14. DIES MAIL.

Ira voluntarius dæmon, optata insania
 mentis est defectio. *S. Chrysof. serm. de
 Mans.*

Ira. I. **N**ihil erit expeditius quàm tuam
 irasci iracundiæ, si illius mor-
 stri monstruosissima aspexeris
 neamenta. Hic ravidus affectus, cum sit dæmon
 non à Deo immissus, sed spontè assumptus, ut il-
 energumentum, sic & hic iracundi exagitat, & immo-

Majus.

rat corpus : sic ut in toto corpore nullum adpareat vestigium humani, in homine, corporis. Dum enim ut insanus à mente desertus cæco impetu animi impotentis abripitur, illi eò apparent furia in vultu, effrenis lingua, jactatio corporis, verba incomposita, igniti oculi, dentium crepitus, os spumans, tremuli artus, titubantes pedes; denique in homine est bellua, in belluæ figura, est furia. Hinc inde jactantur convitia, dum mutua exprobrant vitia. Nam Echoes in desertis locis ita reciprocant voces, ut iratorum mutua referuntur contumelia. Hic asinum vocat, ille pecudem, ille trifurum pessimum, hic bipedum, & quadrupedum sceleratissimum: hic obiectat ganea, ille scorta: hic perfidiam, ille vinolentiam: hic ferrum minatur, ille crucem. Ut in sphæristerio hinc inde pilam, sic maledictum admittunt & remittunt. Si quis igitur in iratorum oculis videat flammam, in ore spumam, in toto corpore furiosam jactationem, de insania dubitet? Galenum adeò terruit irati hominis aspectus, ut firmo decreverit animo nunquam iram admittere, satis fuit semel vidisse irasci, ut nunquam irasceretur.

II. Nunc autem quale monstrum intus necesse est latere, cujus tam fœdam umbram vibrat vultus? Quale incendium debet flagare in animo, cujus fumus sic ora obfuscat? Qualis tyrannis mentem occupabit, & cum ipsum corpus oppresserit? Angustum huic pesti est corpus humanum: latius sese explicat, membra omnia occupat, ne satis capitur in omnibus, foras impetu transfunditur. Nec unquam ira solitaria incedit, sed ut in tumultu videmus civium, existere aliquando audaces qui alios velut decutient, seques

seque duces præbeant ardentes, & furiosos ad involandum, miscendaque omnia. Sic ubi ira caput extulerit, & ignei cordis fumum, & vexillum ostenderit, concurrere statim videas cohortem vitiorum ad placatum, florentemque animi statum convellendum. Hinc perenne odium, inauspicata soboles iracundia, quæ dies atque noctes animum, quasi furiis excruciatum exagitat. Hæc mille fora struit, in quibus cum eligit, à quo se putat accepisse injuriam, illic & Chæmæras videt, & Hippocentauros, & tragœdiarum fragmenta, barbaras ultiones, vitæ funestum exitum, mera somnia, & fictas voces audit, disceptantis inimici, & respondet & connititur, & ardet, & spolia victo legit, & mero in inani triumphat.

III. Quis hominem esse agnoscat, quem videt iracundum? Ex mente non conjiciat; deiecit illum de gradu mentis, amens furor? nam in illo plus quam civili bello, videas hominem non tam ferri legibus rationis, nec servare in vita modestiam, sed agi præcipitem, & ruere cum impetu, imminui consilii vim, deflorescere prudentiam, plena omnia esse temeritatis: ita ut nescias hunc statum impotentis furoris scædiorem esse, an miserioem: nisi utrumque libeat dicere, & scædam esse miseriam, & miseriam scæditatem: quod homo velut sui carnifex se præ omnes Tyrannos in se sæviat. Nec agnosces hominem ex corpore: nullam facit lineamentum fidem. Omnia corruptæ sunt formæ. Ira quippè accendit oculos, mutat vultum, ligat linguam, tremulos omnes artus quatit, pedibus supplodit, manum premit, pectus tundit, labia mordet spumantia, unde que rumpitur. Unde scitè dixit Socrates, iracundum

Majus
dum ali
lios læc
Vindict
quod i
trum ho
num tu
non del
remedi
duplica
quam si

Mul

Exper
gna
sed
IO.

Accidia

nervat
Sicut a
vigeat
deses,
cet in m
nis deli
sumet c
stinere

Majus.

Tessera.

367

dum aliis defierit, sibi ipsi irasci: nam antequam alios lædat, se mactat. Quid vis iracunde, id est insane? Vindictâ damnum restaurare? Duo sunt mala in hoc, quod irasceris: damnum tuum, scelus alienum. Utrum horum reparare vis? Neutrum resarcis, Damnum tuum alieno non tollitur: scelus alienum tuo non deletur, provocatur potiùs. Ineptum igitur est remedium mali, vindicta; nullum tollit, tollenda duplicat. Prælibata hæctenus, tesserae fecere fidem, quam sic ut fibula claudo:

Multum deliras, diras dum surgis in iras.

15. DIES MAII.

Experimento probatum est, Acediæ impugnationem non declinando fugiendam, sed resistendo superandam. *Cassianus l. 10. 6. 25.*

Acedia. I.

Quod est vesti tinea, hoc est menti Acedia. Sensim, sed sine sensu, exedit spiritum, enervat spiritus robur, consumit roboris vigorem. Sicut animus ad pias functiones, non ut antea vigeat, sed totus rigeat. Homo in Dei obsequio defes, nunquam erit ipsius Regni hæres. Si non jacet in molli lecto scientia, multò minùs gloria. Omnis desidiosus, sibi ipse est odiosus. Quid enim præsumet de sua charitate, qui nihil grave pro se velit sustinere? ubi amor sine auctoramento suo patientia? Quale

Quale